

SZAKVÉLEMÉNY

Kondor Attila (Budapest, 1974) képzőművész 22, azaz huszonkét műalkotásának értébecsléséhez az MNB-Ingatlan Kft. (székhelye: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.) számára.

Ez a dokumentum 17 számozott oldalból áll.



I. A kollekcióban szereplő alkotó helye és jelentősége a kortárs képzőművészeti szcénában, valamint a felajánlott alkotások jellege és állapota

Az MNB-Ingatlan Kft. (székhelye: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.) számára felajánlott kollekció Kondor Attila (Budapest, 1974) képzőművész 22, azaz huszonkettő műalkotásából áll. Kondor Attila a mai magyar képzőművészeti szcénában közepes generációjának meghatározó alakja. A hazai kortárs színtér ismert figurája, aki nemcsak a magyar kulturális közegben – a nyilvánosság különböző rétegeiben, valamint a hazai múzeumi gyűjteményekben – foglal el fontos helyet, hanem nemzetközi kiállításokon is rendszeresen szerepelnek munkái. Művei mára több jelentős magyar köz- és vállalati gyűjteményekben is helyet kaptak (lásd: 1. melléklet).

A festő 2000-ben szerezte diplomáját a Magyar Képzőművészeti Egyetem képgrafika szakán, ahol mestere Baranyay András volt. Klasszikus módszert követő, tehát a természet utáni stúdiumokra alapozott piktúrájában leggyakrabban csendéletek, szakrális belső és külső terek, kertek és kerti építmények tűnnek fel. A valóság és a képzelet határán billegő, metafizikus összhatást sugalló kompozícióiban a múlt jelenné és kortalanná válik. Fontos eleme festészetének a ritmus, mely a kínai tájfestészethez hasonlóan finom egyensúlyban kezeli a motívumokat: hol az építészeti tagozatok, épületrészek, oszlopok és egyéb emberkéz alkotta tárgyak – antik romok, kutak, szobrok – dominálnak, hol pedig a csupán színnel telített, kiüresített részletek kapnak hangsúlyt alkotásain. Finom ütemérzéssel jelzi, hogy a nyugalom, a csend, a látszólagos ürességet csupán felkészülés az aktivitásra.

Kondor Attila munkáiban kiemelt szereppel bírnak az olyan sajátos, csak a festészet műfajára jellemző képépítő elemek, mint az axonometrikus és a perspektivikus távlatszerkesztés, a többnézőpontúság alkalmazása, vagy éppen a tükrözés különböző módjai. A művész célja ezzel a festészet eszközkészletének tudatos feltárása és a műfaj sajátosságainak szemléltetése a nézővel. Olajképeire történeti konstrukcióként tekint, és kritikai távolságtartással használja az alkalmazott médiumot. Témáit és a közlésnyelvet „hűvösen”, pátoz nélkül kezeli, azaz „deromantizálja” munkáit. Egy lépést tesz hátra, hogy a szokásosnál távolabbról, illúziótlanebből tekinthessen a festészet médiumára, és egy lépést tesz előre, hogy a megszokottnál közelebből mutathassa meg a képkészítés természetét, a kép keletkezésének folyamatát. Ez az analízis nemcsak a forma- és színeképződményeknek, a festészet belső életének megismerésére alkalmas, hanem konceptuális értelemátárást, egyfajta világértelmezést is hordozhat.

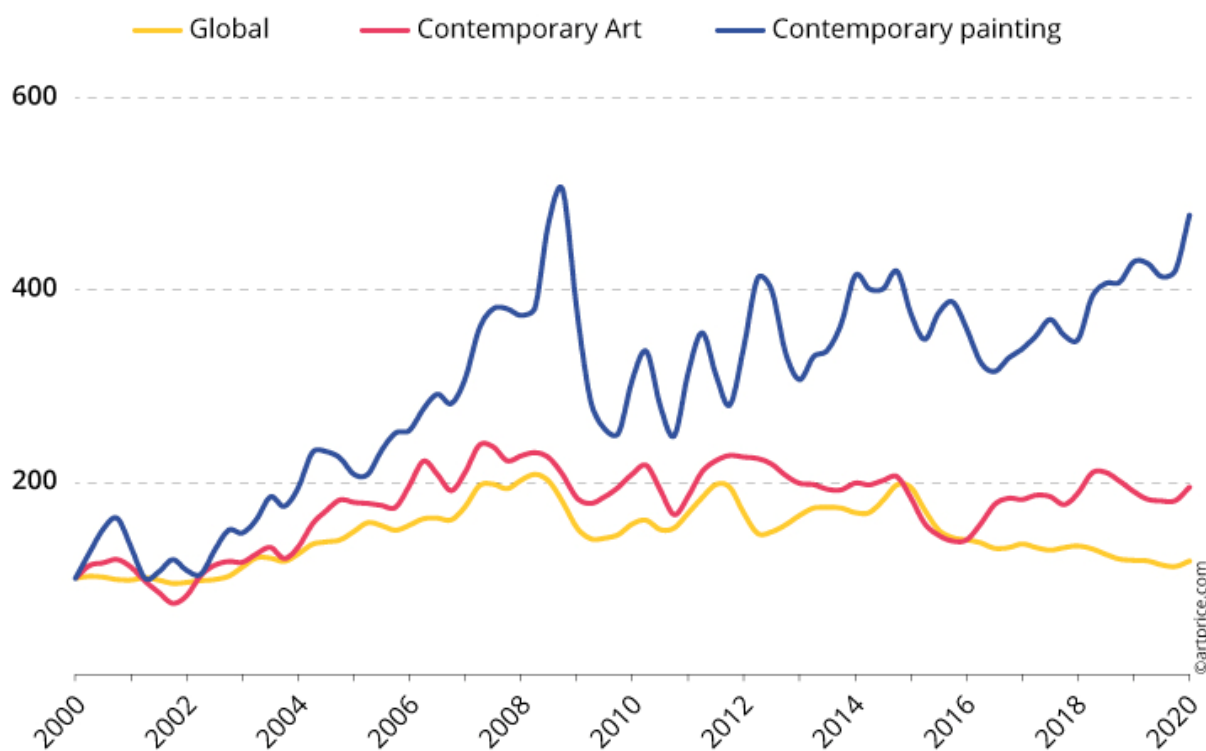
Kondor konceptuális művészetének igazi nehézsége abban áll, hogy annak nem elég a festészet bizonyos szakmai színvonalát képviselnie. Meg kell mutatnia, hogy miként készül a kép és hogy miként nyeri el azt az egyszeri, csak rá jellemző forma- és színegyüttállást, mely csakis a sajátja. Az alkotásban vizuálisan megérthető formában a képi gondolkodás eredményei és indítékai egyaránt jelen vannak: a szakmai tapasztalatok és példák, a mesterségbeli-technikai rutin, a környezeti inspirációk, az irányított és az ösztönös formakeresések. Kondor azzal kísérletezik alkotásain, hogy a festészet médiumát a maga konceptuális összetettségében, mintegy „működés közben” láttassa, és ezzel alkalmassá tegye nemcsak a kommunikációra, hanem az önreflexióra is. A médium önreflexiója nyomán jön létre ugyanis a kép és a festő között az a távolság, melynek segítségével a közölni érdemes aktuális „tartalmak” és „jelentések” a festészetbe szabadon áramolhatnak.

A fenti stilisztikai szempontok figyelembevételével kijelenthető, hogy a 2. mellékletben szereplő 22, azaz huszonkettő mű minden kétséget kizárólag Kondor Attila (Budapest, 1974) képzőművész eredeti, sajátkezű alkotása. A művek állapota kielégítő, koruknak megfelelő. Csak néhány mű esetében szükséges – a tárolásból és a mozgatásból származó – a festmények peremén, valamint sarkain keletkezett kopásnyomok retusálása, amit célszerű a művek átadásáig elvégezni (az egyes darabok pontos állapotleírását lásd a 2. mellékletben). Az alkotások a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény 71. § 2. bekezdése a.) pontja szerinti védettségű, valamint c.) és d.) pontja szerinti

lopott és csempészett kulturális javakról vezetett nyilvántartásokban nem szerepelnek. (lásd 3. melléklet)

II. A piaci környezet

2000-ig az 1945 utáni európai és tengeren túli művészet műkereskedelmi helyzete közel azonos volt a régi mesterek, a 19. századi és a klasszikus modern művészet megítélésével. Ekkor indult be az a folyamat, mely a II. világháború és a kortárs művészet felértékelődését hozta. Az elmúlt évek elemzéseit látva ma már biztosan kijelenthető, hogy ez a tendencia nem tekinthető piaci manipulációnak, sem egyszerű „divathullámnak”. **A befektetési célú vásárlások terén az elmúlt 15 év nyilvános eredményei az úgynevezett post-war és kortárs művészet hegemoniáját mutatják. Az Artprice.com által készített, a 2020-as trendmozgásokat bemutató elemzés szerint ez a szegmens nagyjából háromszoros értéknövekedést mutat a 19. és 20. századi klasszikus modern alkotásokkal szemben.**¹



Forrás: Artprice.com

Bár a tavalyi évben némi visszaesést mutatott a globális műtárgypiac forgalma, a II. világháború utáni időszak továbbra is tartja korábbi népszerűségét. Amennyiben a piaci részesedés szempontjából nézzük a folyamatot, az összeforgalom 52%-át tette ki a II. világháború utáni művészet, melyet 23%-kal követ a modern (főként 19. századi végi és a 20. század első felének alkotásai), míg a régi mesterek forgalma összesen 13%-ot tett ki a 2016-os évben.² Ráadásul, míg az antik és a modern művészeti piacon árcsökkenés volt tapasztalható, addig a kortárs művészeti szegmensben mintegy 4%-kal

¹ <https://www.artprice.com/artprice-reports/the-contemporary-art-market-report-2020/the-contemporary-art-rush>

² Dr. Clare McAndrew: *The Art Market 2017*. Basel, UBS–Art Basel, 2017. Magyarul ismerteti: portfolio.hu <http://www.portfolio.hu/befektetes/mutargy/a-vilag-mutargypiac-a-2016-ban.247539.html>

emelkedtek az árak.³

A 1945 utáni művészet népszerűsége több okra vezethető vissza. A műkincspiac befektetési célú vásárlásai szempontjából ez az időszak befolyásolható a legnagyobb mértékben, hisz itt még korántsem beszélhetünk kanonizált életművekről, iskolákról, tendenciákról és korszakokról, mint mondjuk a klasszikus modern, vagy éppen a 19. századi művészet esetében. E tekintetben a II. világháború utáni és kortárs művészet megítélése még formálható, alakítható, mely a piaci eredményekre is képes nagyobb „hatást” gyakorolni.⁴ Ez a napjaink művészetét jellemző sajátosság ugyanakkor kockázatokat is rejt magában, hisz egy életmű árfekvéseinek szinten tartása, növelése sokban függ az adott alkotó szereplésének gyakoriságán, nívós szakmai rendezvényeken – egyéni és csoportos kiállításokon, vásárokon – történő részvételein.

A 1945 utáni művészet népszerűségének azonban van egy másik oka is. Az elmúlt néhány évtizedben a vizuális kultúrát alapvetően befolyásoló folyamatok játszódtak le a nyugati társadalomban. A változások szociális és társadalmi vetületei a művészeti érték nivellálódására is erőteljes hatást gyakoroltak. Ennek következtében a 19. valamint a 20. század első felének kulturális és társadalmi erőterébe született alkotások, életművek mai megítélése is rengeteget változott. Ez nemcsak a nyugati-európai, vagy tengeren túli országokban, hanem – igaz 10-15 éves késéssel – de már hazánkban is jól megfigyelhető. Ezt a folyamatot a hazai aukciós eredmények is igazolják. Az olyan iskolák és irányzatok, mint a naturalizmus, a szecesszió, vagy éppen Grasham-kör, Czóbel Béla, Rippl-Rónai József finomabb hangolású, kontemplatív szemléletű művészete a gyűjtők fiatal generációja számára avítottá váltak. Helyettük az avantgárd erőteljesebb hangolású, a hagyományos művészeti műfajokat átértelmező életművek, alkotások ázsioja és értéke nőtt szembetűnő módon.

A fenti folyamatoknak köszönhetően a hazai kortárs piac erőteljes fellendülésnek indult az elmúlt néhány évben. A 2000-es évek elején még alig méltatott II. világháború utáni progresszív irányzatok népszerűsége mára jelentősen megugrott. A másodlagos piaci szereplők árverésein egyre nagyobb volumenben és egyre dinamikusabb értékeléssel jelenik meg ez a kínálati szegmens. **A hazai aukciós piacon az IPARTERV generáció népszerűsége a legszembetűnőbb, de az árverezőházak kínálatában évről-évre folyamatosan bővül a főként 1980 és 1990 közé datálható tételek száma is.** A 2019-es évben jelentős életműrekordok születtek: a Virág Judit Galéria 2019 novemberi kortárs árverésén Nádler István *Kapcsolat* című 1971-es műve 35 millió forintért kelt el, míg Lakner László *Metamorfózis – egyszer, aztán, később / Várakozók (Példázat), 1964-1967* című alkotása 42 millió forintos áron talált új gazdára.

Ez a tendencia tovább folytatódott 2020-ban, illetve 2021-ben. Keserü Ilona *Rekonstrukció* (1990) című festményének a párizsi Musée National d'Art Moderne – Centre Pompidou kollekciójába történő bekerülését követően, a művész *Marilyn és a tenger* (1987) című alkotása 55 millió forintért cserélt gazdát idehaza. A tavalyi Lengyelországban elért életműrekord után, pedig Bak Imre *Geometrikus kalligráfiája* (1982) is 42 millió forintért kelt el a budapesti aukciós piacon.

III. Kondor Attila műveinek piaci pozíciója

Az IPARTERV generáció felértékelődése mellett napjaink művészete iránt is megnövekedett az érdeklődés. A kortárs szcénán belül elsősorban azok a törekvések kapnak nagyobb figyelmet, melyek szorosabban kapcsolódnak a hazai progresszív tradícióhoz. Ilyen például Kondor Attila a magyar neoavantgárd műfajkritikus szemléletével rokon konceptuális festészete is. Alkotásainak többségét –

³ TEFAF 2017 Global Art Market Report. Szerk.: Prof. Dr. Rachel A. J. Pownall, Maastricht, TEFAF, 2017.

<http://1uyxqn3lzd5a2ytyzj1asxmmpt.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2017/03/TEFAF-Art-Market-Report-20173.pdf> Magyarul ismerteti: portfolio.hu <http://www.portfolio.hu/befektetes/mutargy/mutargypiaci-trendek-erosodoben-a-muveszeti-vasarok-es-a-kortars-szegmens.246016.html>

⁴ <https://www.artprice.com/artprice-reports/the-contemporary-art-market-report-2020/a-new-landscape>

mivel képviselő galériával nem rendelkezik – maga a művész forgalmazza. Munkáinak értéke így a művész korának, valamint a hazai kánonban betöltött szerepének figyelembevételével állapítható meg. **Festményei, melyek ugyan már megtalálhatóak több ismert magyar kortárs magángyűjteményben is – galériás képviselet nélkül – rangos európai művészeti vásárokon alig szerepelnek napjainkban.**

A művész munkái gyakrabban bukkannak fel a hazai másodlagos piaci szegmensen belül. A felajánlott kollekcióban szereplő (14. tétel) *Inventio* (2015) című alkotása 1 200 000 forintos kikiáltási áron szerepelt a Pintér Aukciósház 2020 decemberében megrendezett jótékonysági árverésén,⁵ míg – az ugyancsak a felajánlott anyagban található (3. tétel) – *Via* (2011) című festménye 2017-ben szerepelt aukción, akkor 420 000 forintos kikiáltási áron.⁶

IV. A kollekcióba tartozó művek együttes értéke

Az MNB-Ingatlan Kft. (székhelye: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.) számára felajánlott 22, azaz huszonkettő Kondor Attila (Budapest, 1974) eredeti, minden kétséget kizárólag a művész saját kezű, összességében jó állapotban lévő alkotását az I., a II., illetve a III. pontban körülírt szempontok alapján, a 2. melléklet műleírásaiban meghatározott tartományokban, együttesen pedig a bruttó 31 900 000 Ft – 34 800 000 Ft, azaz a harmincegymillió-kilencszázezer és a harmincnégymillió-nyolcszázezer forintos értéksávban állapítom meg. Ez a becsült forgalmi érték nem tartalmazza az alkotások adás-vételi tranzakciója során felmerülő adó, díj és járulékok terheit, valamint szállítási, biztosítási, állagmegóvási, elhelyezési költségeket.

Budapest, 2021. 08. 09.


Kaszás Gábor
művészettörténész
Kaszás Gábor
művészettörténész
igazságügyi szakértő

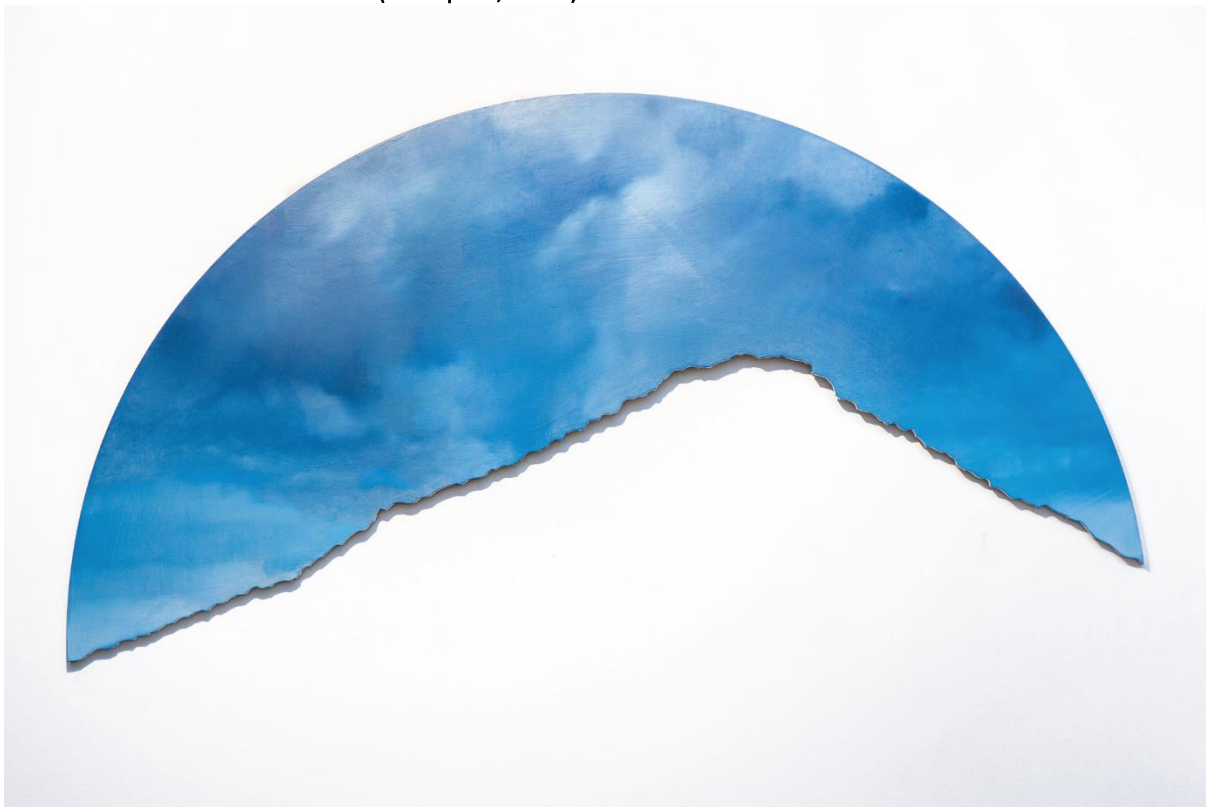
⁵ Pintér Aukciósház, Háromkirályfi karácsonyi jótékonysági árverés, 2020.12.14. 9. tétel: Kondor Attila: *Fénykönyv*, olaj, vászon, 100x80cm j.h.: Kondor Attila 2014

⁶ Pintér Aukciósház, Élő karácsonyi nagyárverés, 2017.12.16. 108. tétel: Kondor Attila: *Dasein* (2008), olaj, vászon, 60x80cm jelzés a hátoldalon

I. melléklet: Kondor Attila (Budapest, 1974) művei köz- és vállalati gyűjteményekben

- Kogart Kortárs Gyűjtemény, Budapest
- Evangélikus Országos Múzeum, Budapest
- Tragor Ignác Múzeum - Kortárs Gyűjtemény, Vác
- Tornyai János Múzeum, Hódmezővásárhely
- Debreceni Egyetem Orvosi Kar, Debrecen
- Antenna Hungária, Budapest
- Fondation COLAS, Budapest
- Volksbank, Budapest

II. melléklet: Az MNB-Ingatlan Kft. (székhely: 1054 Budapest, Szabadság tér 9.) számára felajánlott 22, azaz huszonkettő Kondor Attila (Budapest, 1974) alkotás:



1. Kondor Attila: Mons Alba, 2017. formázott fatábla, átmérő: 120cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila 2017 Fehér hegy, állapot: ép
értéke: 800 000 Ft – 900 000 Ft



2. Kondor Attila: Magasból épülő város I., 2016. olaj, vászon, 80x200cm, jelezve a hátoldalon: 2016 Kondor Attila, állapot: vakráma középmerítője elvetemedett
értéke: 1 800 000 Ft – 2 000 000 Ft



3. Kondor Attila: Via, 2011. olaj, vászon, 60x80cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila 2008 Via, állapot: bal alsó sarkánál kisebb kopásnyom
értéke: 600 000 Ft – 700 000 Ft



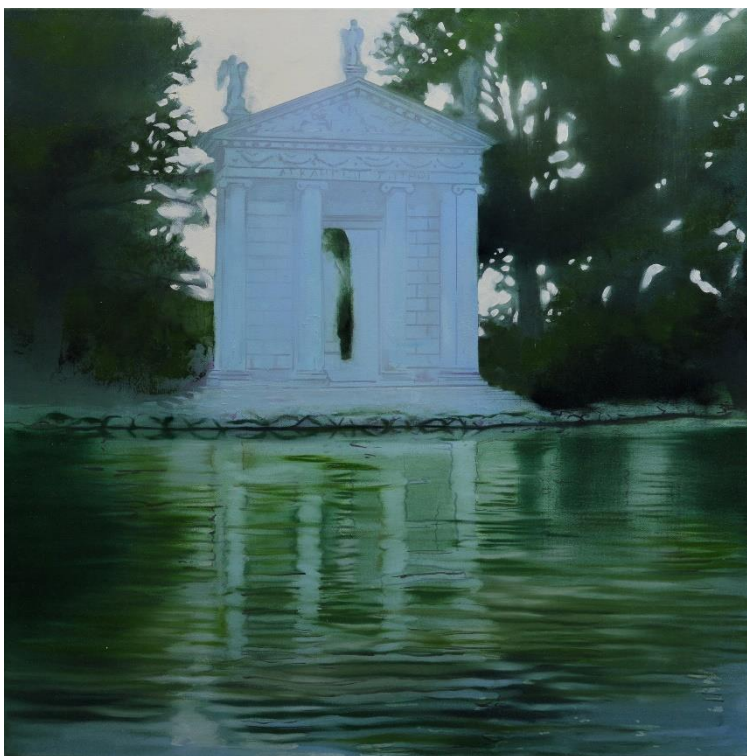
4. Kondor Attila: Hiatus, 2013. olaj, vászon, 40x40cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila 2013, állapot: ép
értéke: 300 000 Ft – 400 000 Ft



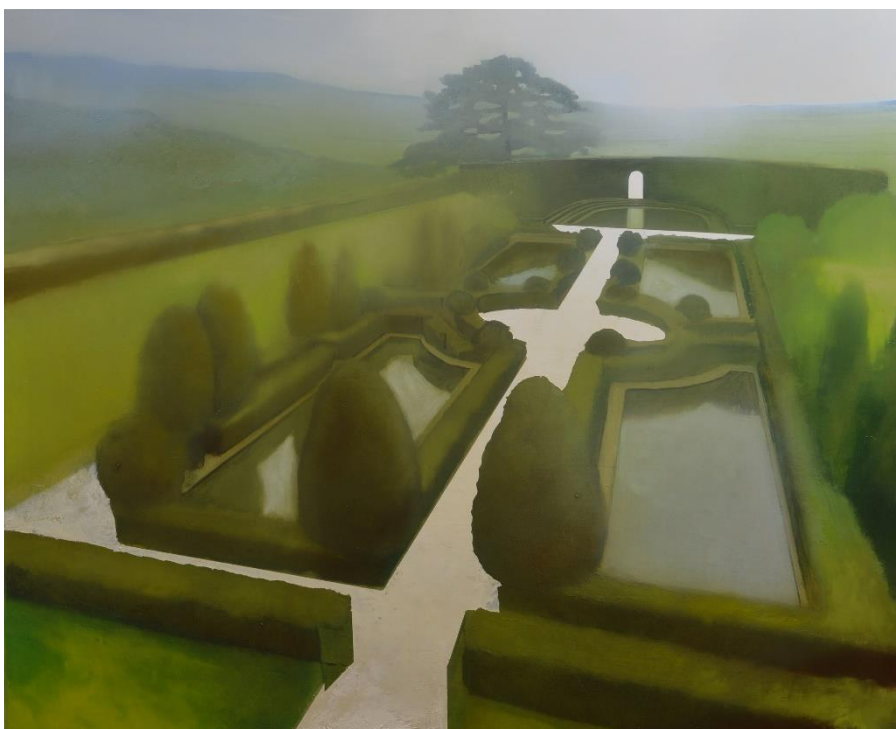
5. Kondor Attila: A város mint táj II., 2006. olaj, vászon, 60x180cm, jelezve a vakrámán: Kondor Attila; jelezve a hátoldalon: Kondor Attila; állapot: bal alsó, bal felső és a jobb felső sarkoknál kisebb kopásnyomok, értéke: 1 600 000 Ft – 1 700 000 Ft



6. Kondor Attila: Átjáró, 2019. olaj, vászon, 100x120cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila 2019 állapot: jobb felső sarkánál kisebb kopásnyom értéke: 1 500 000 Ft – 1 600 000 Ft



7. Kondor Attila: Asclepion II., 2021. 70x70cm, olaj, vászon, 70x70cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila, állapot: ép
értéke: 600 000 Ft – 700 000 Ft



8. Kondor Attila: Jelenlétkert, 2021. olaj, vászon, 90x110cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila 2021, állapot: ép
értéke: 1 400 000 Ft – 1 500 000 Ft



9. Kondor Attila: Et in Arcadia Ego III., 2016. olaj, vászon, 60x160cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila 2016, állapot: jobb felső sarkánál kisebb kopásnyom
értéke: 1 500 000 Ft – 1 600 000 Ft



10. Kondor Attila: A figyelem ösvényei, 2021. olaj, vászon, 50x70cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila 2021, állapot: ép
értéke: 500 000 Ft – 600 000 Ft



11. Kondor Attila: Baptisterium, 2008. olaj, vászon, 200x150cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila
 állapot: bal alsó és jobb alsó sarkánál kisebb kopásnyomok
 értéke: 2 600 000 Ft – 2 800 000 Ft



12. Kondor Attila: Initiatio, 2008. olaj, vászon, 180x120cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila 2009,
 állapot: jobb alsó és jobb felső sarkánál kisebb kopásnyomok
 értéke: 2 400 000 Ft – 2 600 000 Ft



13. Kondor Attila: Teremtetlen fény, 2011. olaj, vászon, 80x80cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila 2011, állapot: ép
értéke: 800 000 Ft – 900 000 Ft



14. Kondor Attila: Inventio, 2015. olaj, vászon, 100x80cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila 2014, állapot: a kép felső szegélyénél kisebb kopásnyom
értéke: 1 100 000 Ft – 1 200 000 Ft



15. Kondor Attila: Belső könyvtár, 2021. olaj, vászon, 100x100cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila 2021, állapot: ép
értéke: 1 400 000 Ft – 1 500 000 Ft



16. Kondor Attila: Belső könyvtár II., 2021. olaj, vászon, 90x110cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila 2021, állapot: ép
értéke: 1 400 000 Ft – 1 500 000 Ft



17. Kondor Attila: Transendence, 2016. olaj, vászon, 130x80cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila, állapot: ép
értéke: 1 500 000 Ft – 1 600 000 Ft



18. Kondor Attila: Ontogenesis, 2017. olaj, vászon, 180x100cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila 2018, állapot: jobb felső sarkánál kisebb horpadásnyom az olaj rétegben
értéke: 2 000 000 Ft – 2 200 000 Ft



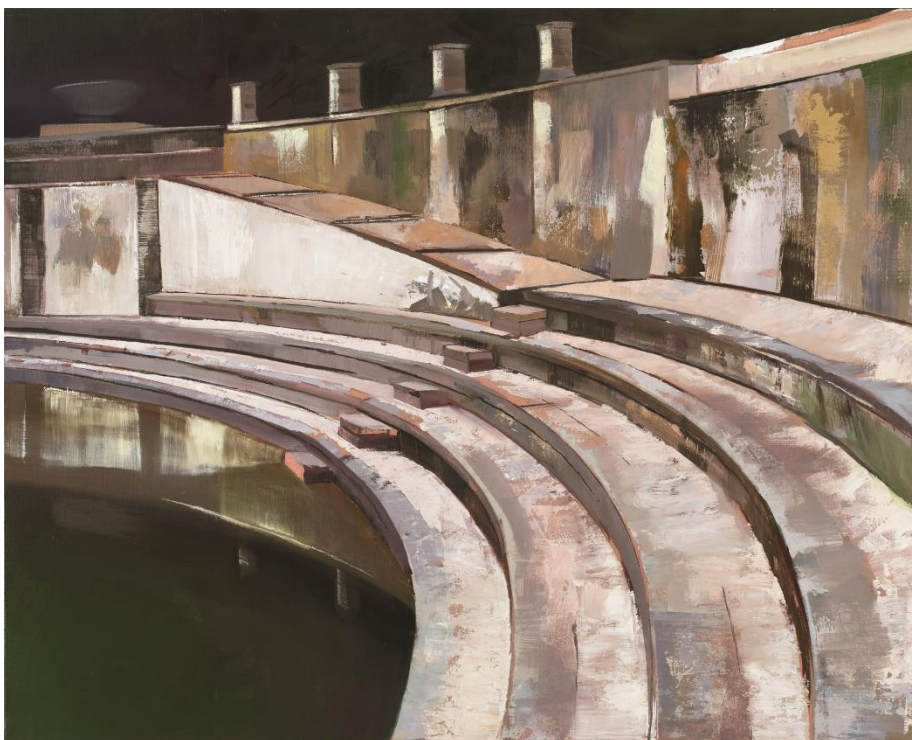
19. Kondor Attila: A formák fénye I., 2009. olaj, vászon, 180x140cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila, állapot: ép
értéke: 2 400 000 Ft – 2 600 000 Ft



20. Kondor Attila: A formák fénye II., 2009. olaj, vászon, 180x140cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila, állapot: ép
értéke: 2 400 000 Ft – 2 600 000 Ft



21. Kondor Attila: Ad Infinitum, 2003. olaj, vászon, 180x120cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila 2003, állapot: a bal felső sarkoknál, a felső szegélynél és a jobb alsó saroknál kisebb kopásnyomok
értéke: 2 200 000 Ft – 2 400 000 Ft



22. Kondor Attila: Ars memoriae IV., 2008. olaj, vászon, 80x100cm, jelezve a hátoldalon: Kondor Attila 2010 Orientáció V.
állapot: ép
értéke: 1 100 000 Ft – 1 200 000 Ft